

[Helga Pedersen.]

usikkerhed hidtil har gjort sig gældende, og det kan jo give læseren af lovforslaget og af motiverne et falsk indtryk af retstilstanden, hvis det viser sig, at domstolene ikke vil være enige i disse fortolkninger.

Jeg skal så knytte nogle bemærkninger til lovforslagets enkelte afsnit og visse principielle bestemmelser. I kapitel I gives regler for, hvilke arbejder loven beskytter, hvem beskyttelsen umiddelbart tilkommer, og hvori beskyttelsen består.

Betingelsen for at opnå beskyttelse er, at der foreligger et „værk“. Hvad der herved forstås, ligger i retsanvendelsen så nogenlunde fast, omend kravet om nyhed og selvstændighed i produktet ikke mindst ved praktiske brugsgenstande, f. eks. møbler, således som det ærede medlem hr. Lars M. Olsen nævnte det, volder store vanskeligheder.

Beskyttelsen tilkommer frembringeren. Her opstår beskyttelsen, og han alene er i første række rådig over den. Hvem der så er frembringeren, kan unægtelig stille sig tvivlsomt i de enkelte tilfælde, navnlig ved filmsværker, hvor ikke alene forfatteren, men også instruktøren og komponisten og eventuelt produktionslederen kan komme i betragtning. Skuespillernes beskyttelse skal derimod bedømmes særskilt efter reglerne om beskyttelse for de udøvende kunstnere i lovens kapitel V.

Af hensyn til de meget store økonomiske interesser, der er forbundet med filmsproduktionen, er det af stor betydning, at denne afgrænsning bliver rigtig og retfærdig i praksis. Der vil ofte være tale om et fælles værk, på hvilket de særlige regler, der er givet i lovforslagets § 6, finder anvendelse, herunder at hver enkelt bidrager kan påtale krænkelse af ophavsretten.

Den personlige, ideelt betonedede ret, en ophavsmand har, til at få sit navn på værket og til at protestere mod krænkelse, er for så vidt stærkere end hans økonomiske ret, som alene denne sidste må vige for en række vigtige samfundsmæssige

hensyn. Arkiver, biblioteker og undervisningsinstitutioner skal ifølge lovforslagets kapitel II kunne udøve deres virksomhed i samfundets tjeneste uden at møde urimelige hindringer fra den kunstner, der nyder det samme samfunds beskyttelse. Hensynet til visse handicappede i samfundet, de blinde, døve og stumme, begrundet også en rimelig undtagelse fra ophavsrettens beskyttelse.

Jeg kan her tilføje, at jeg ganske kan tiltræde de betænkeligheder, som det ærede medlem hr. Lars M. Olsen gav udtryk for vedrørende fotokopierne, og skal ikke gå i enkeltheder med disse spørgsmål.

I lovforslagets kapitel II træffer vi en række eksempler på den nye tvangslicens. Det gælder således bestemmelsen i § 14, stk. 2, hvori der står:

„Gengives i en alment oplysende fremstilling to eller flere værker af samme ophavsmand, har denne krav på vederlag.“ Hvor stort vederlaget skal være, eller hvorledes det skal beregnes, siger lovforslaget intet om, hverken her eller de andre steder, hvor en tvangslicens foreslås indført. Man nøjes med senere i lovforslaget at sige, at hvis parterne ikke kan enes, skal spørgsmålet eventuelt afgøres af et nævn, hvis afgørelse skal være endelig og ikke kan indbringes for domstolene.

Det er jo efterhånden således, at de allerfleste lovforslag, der fremsættes i det høje ting, indeholder en bestemmelse om oprettelse af et nævn eller et råd eller noget lignende. Principielt er jeg ikke tilhænger af den fremgangsmåde; jeg synes, man skaber et bengnaveri uden lige derved, og det er uheldigt, at man gang på gang søger at unddrage borgerne den retsbeskyttelse, de nu engang bedst får ved domstolene. På den anden side skal jeg gerne erkende, at der i det moderne samfund er brug for en række afgørelser af skønsmæssig karakter, som domstolene måske er mindre egnede til at træffe, og jeg vil derfor gerne forhandle om en særlig ordning også for disse områder i det udvalg, jeg går ud fra bliver nedsat.